

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 31Ps/3/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117219678
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Skubáková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2117219678.14

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Katarínou Skubákovou v právnej veci W. I., narodeného X.X.XXXX, trvale bytom S. XX, zastúpený advokátom Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, so sídlom Vajanského 10, Trnava, vo veci návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava, o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, t a k t o

rozhodol:

I. Súd obmedzuje W. I., narodeného X.X.XXXX, v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý:
- samostatne konať a vystupovať pred štátnymi orgánmi, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, súdmi a orgánmi činnými v trestnom konaní

II. Súd ustanovuje U. I., nar. XX.XX.XXXX, za opatrovníka W. I., ktorý opatrovník je oprávnený a povinný zastupovať opatrovanca pri právnych úkonoch, v ktorých bola jeho spôsobilosť obmedzená. Opatrovník je povinný predkladať súdu dvakrát ročne, vždy k 30.6. a k 30.12. kalendárneho roka správu o opatrovancovi a o nakladaní s majetkom opatrovanca.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Štátu sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Dňa 4.9.2017 bol tunajšiemu súdu doručený návrh prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony W. I., narodeného X.X.XXXX a H. I., narodenej XX.X.XXXX v tom smere, aby ich podania na štátne orgány, orgány územnej samosprávy neboli akceptované, resp. aby príslušné orgány ich podania neakceptovali ako dôvodné, nie z ich podstaty, ale preto, že ich podania vychádzajú z ich patologickej motivácie.

2. Svoj návrh odôvodnil navrhovateľ vo vzťahu k W. I. tým, že Uznesením povereného príslušníka Okresného riaditeľstva PZ Trnava Obvodné oddelenie PZ Zavar ORP-1853/ZA-TT-2016 zo dňa 3.8.2016 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie vo veci prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a), písm. b), písm. e), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Na základe príkazu Okresného súdu Trnava zo dňa 16.12.2016 bol do konania podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku dňa 10.1.2017 pribratý znalec MUDr. O. za účelom vyšetrenia duševného stavu svedka W. I., nar. X.X.XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplynulo, že vyšetrovaný netrpí duševnými poruchami, ktoré by v podstatnej miere znižovali jeho rozpoznávaciu alebo ovládaciu schopnosť v zmysle ust. § 23 Trestného zákona, trpí ale poruchami osobnosti. V kombinácii s prítomnými duševnými poruchami (v posudku uvádzanými) spôsobujú jeho problematické správanie spočívajúce predovšetkým v zaťažovaní štátnych orgánov v podávaní rôznych neopodstatnených oznámení. Z hľadiska psychiatrického by bolo podľa názoru znalca

vhodným riešením obmedziť ho v spôsobilosti vykonávania právnych úkonov, predovšetkým v tom smere, aby mu bolo obmedzené podávanie rôznych oznámení, podnetov, sťažností na orgány štátnej správy, miestnej samosprávy či špecializovanej štátnej správy. W. I. trpí viacerými duševnými poruchami, na teréne polymorfne abnormne štruktúrovanej osobnosti. Jeho duševné poruchy a osobnostná patologická štruktúra ho vedie (motivuje) v konaní ku opakovanému podávaniu inadekvátnych podnetov a podaní na štátne orgány a inštitúcie (od r. 2007 doposiaľ cca 223 oznámení na polícii). Z hľadiska psychiatrického je podľa znalca odôvodnené menovaného obmedziť ku spôsobilosti výkonu právnych úkonov, predovšetkým v tom zmysle, aby jeho podania na štátne orgány, orgány územnej samosprávy neboli akceptované, resp. aby príslušné orgány jeho podania neakceptovali ako dôvodné, nie z ich podstaty, ale preto, že jeho podania vychádzajú z patologickej motivácie pre vyššie uvádzané duševné poruchy a poruchy osobnosti.

3. Navrhovateľ priložil k návrhu znalecké posudky znalca MUDr. B. O., znalca zapísaného do zoznamu Ministerstva spravodlivosti SR odbor zdravotníctvo a farmácia č. 9/2017 a jeho doplnok zo dňa 19.7.2017 týkajúci sa osoby W. I..

4. Súd vo veci rozhodol uznesením č.k. 31Ps/3/2017-39 zo dňa 5.10.2017, ktorým konanie zastavil, poukazujúc najmä na skutočnosť nemožnosti ochrany verejného záujmu prednostne pred súkromným záujmom dotknutej osoby, keď obmedzenie spôsobilosti na právne úkony by napĺňalo práve cieľ ochrany verejného záujmu. Uvedené rozhodnutie bolo na odvolanie navrhovateľa zrušené rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č.k. 24CoP/26/2019-189 zo dňa 13.6.2018. Krajský súd v rozhodnutí uložil súdu prvej inštancie rešpektovať postup v zmysle ustanovení Civilného mimosporového poriadku, najmä pred rozhodnutím vo veci vyslúchnuť osobu, o ktorej spôsobilosti sa koná primeraným spôsobom, ako aj vo veci ustanoviť a vyslúchnuť znalca, resp. vypočuť ošetrojúceho lekára v zmysle ustanovení § 244, resp. 246 CMP, prípadne použiť súkromný znalecký posudok.

5. Po rozhodnutí Krajského súdu, súd pôvodne spoločnú vec manželov I.ových rozdelil a uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 23.11.2018 vec H. I. vylúčil na samostatné konanie.

6. W. I. počas celého konania s návrhom nesúhlasil, cestou právneho zástupcu uviedol, že ho považuje za šikanóznym, a to z dôvodov, ktoré sa v návrhu uvádzajú, skutočnosť, že pán I. viackrát oslovil štátne orgány so svojimi požiadavkami, samo o sebe nemôže zakladať ľubovoľné negatívne predsudky o jeho duševnom stave. Rovnako znalecký posudok MUDr. O., ktorým je návrh zdôvodňovaný, neposudzoval spôsobilosť manželov I.ových na právne úkony.

7. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom W. I., znaleckým skúmaním znaleckou organizáciou forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz, s.r.o., výsluchom znalca MUDr. P., výsluchom U. I., lekárskou správou MUDr. T. zo dňa 19.11.2009 a 17.2.2020, lustráciou v Registri trestov a v Registri priestupkov zo dňa 10.7.2020, ako aj oboznámením ostatného obsahu spisového materiálu.

8. Po vykonanom dokazovaní právny zástupca W. I. právom záverečnej reči uviedol, že, konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, je konaním, kde sa skúma schopnosť osoby realizovať právne úkony tak, ako to vyžaduje zákon. Takéto konanie nie je o tom ako sa dotýčajúca osoba správa, ale o tom, či jej duševný stav umožňuje plnohodnotne robiť právne úkony. V konaní bolo znaleckým posudkom preukázané, že vyšetrovaný trpí duševnou poruchou, ktorej následkom je iba kverulantské správanie. Z toho nevyplýva, že by vyšetrovaný nebol schopný samostatne robiť právne úkony. Návrh prokurátora okresnej prokuratúry považuje za účelový, v snahe vyhnúť sa plneniu svojich povinností, nakoľko z podaní, ktoré vyšetrovaný vo vzťahu k štátnym orgánom realizoval a z ich obsahu je zrejmé, čoho sa domáhal, aj keď tieto nie sú vždy formulované z právneho pohľadu správnym spôsobom. Namietal tiež samotnú aktívnu legitímáciu prokuratúry v tomto konaní, nakoľko nie je daný osobitný dôvod na podanie návrhu podľa § 13 ods. 2 CMP ani podľa § 19 ods. 2 písm. a) Zákona č. 153/2001 o prokuratúre. Pokiaľ prokuratúra opiera svoj návrh o ustanovenie o § 233 ods. 1 CMP, takéto konanie prokuratúry považuje za konanie nad rámec zákona a v rozpore s čl. 2, ods. 2 Ústavy SR. Preto navrhol, aby bolo konanie zastavené.

9. Zástupca prokuratúry, právom záverečnej reči uviedol, že v kontexte vykonaného dokazovania má za preukázané, že podaný návrh na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu k W. I. je odôvodnený, čo bolo opakovane preukázané znaleckým dokazovaním, zo záverov ktorého jednoznačne vyplýva, že u W. I. sú dané dôvody na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu k orgánom verejnej moci. W. I. i v priebehu konania svojím vystupovaním ako aj podanými podaniami preukázal, že dôvody na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony objektívne existujú, vzhľadom na uvedené

navrhol, aby súd podanému návrhu vyhovel, W. I. obmedzil v spôsobilosti na právne úkony vo vzťahu ku komunikácii k orgánom verejnej moci, a ustanovil opatrovníka.

10. Súd vec právne posúdil podľa nasledovných ustanovení právnych predpisov.

11. Podľa § 13 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP), prokurátor môže podať návrh na začatie konania, ak možno konanie začať aj bez návrhu, a ak to ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis.

12. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

13. Podľa § 231 písm. a) CMP, v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

14. Podľa § 239 CMP, ten, o koho spôsobilosti sa koná, má v konaní spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu.

15. Podľa § 248 ods. 1 a 2 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277. (1) Ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka. (2)

16. Podľa § 8 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

17. Podľa § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí jej spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

18. Inštitút obmedzenia spôsobilosti na právne úkony je zásahom do základných práv a slobôd (tiež zásahom do súkromia fyzickej osoby), ktorý musí byť primeraný sledovanému cieľu - týkajúci sa len tých právnych úkonov, u ktorých je podľa objektívneho hľadiska preukázané, že ich daná osoba nie je schopná realizovať. Možno ho uskutočniť iba v súlade so zákonom a len na základe rozhodnutia súdu. K inštitútu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony treba zdôrazniť, že jeho zákonná úprava a doterajšia prax súdov je determinovaná ústavným a medzinárodnoprávnym rozmerom, keďže pri interpretácii ustanovenia § 10 Občianskeho zákonníka je vždy potrebné vziať do úvahy ústavný rozmer obmedzovania spôsobilosti na právne úkony. V medziach ústavného významu práv človeka pri ich obmedzení sa ex constitutione primárne sleduje záujem dotknutého človeka a až následne záujem verejný či tretích osôb. Nie je prípustné, aby v týchto prípadoch došlo k preferovaniu verejného záujmu a záujmu tretích osôb na úkor záujmu dotknutej osoby. Dôvod pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony obstojí vtedy, ak je z objektívneho hľadiska nepochybné, že ide o prípad, ktorý vylučuje schopnosť uskutočňovať isté právne úkony. Zodpovedať túto otázku je pritom možné iba na základe komplexného posúdenia skutkových zistení, a to tak na základe posudku znalca, ako aj v súvislosti s ostatnými výsledkami dokazovania, najmä výsluchom postihovaného človeka, a dôkazmi smerujúcimi k posúdeniu jeho mnohovrstevných sociálnych a právnych, či rodinných interakcií.

19. Uznesením č.k. 31Ps/3/2017-39 zo dňa 5.10.2017 súd konanie, ešte bez vykonaného dokazovania zastavil, keď mal za to, v zmysle existujúcej judikatúry, že i v prípade preukázania duševnej poruchy, nie je právne možné dotknuté osoby obmedziť v spôsobilosti na právne úkony uprednostňujúc tak verejný záujem (ochrany spoločnosti a dotknutých štátnych orgánov pred početnými podaniami, deklarovanej v návrhu navrhovateľom) pred záujmom dotknutých osôb. Po vykonanom dokazovaní však súd dospel k záveru, že je nielen v záujme spoločnosti, ale najmä v záujme samotného W. I., obmedziť jeho spôsobilosť samostatne konať pred vymenovanými orgánmi verejnej moci a ustanoviť mu na konanie pred nimi opatrovníka.

20. Danosť hmotnoprávných predpokladov na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v zmysle § 10 ods. 2 Občianskeho zákonníka, mal súd preukázanú navrhovateľom doloženou listinou - znaleckým posudkom MUDr. B. O. s dodatkom, najmä však znaleckým dokazovaním uskutočneným počas konania znaleckou organizáciou forensic.sk, výsluchom znalca MUDr. P. ako aj výsluchom W. I..

21. Z listinných dôkazov predložených navrhovateľom k návrhu - znaleckého posudku a najmä jeho doplnenia (čl. 7-30), vypracovaných MUDr. B. O., znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia súd zistil, že W. I. trpí viacerými duševnými poruchami (Organické zmeny osobnosti pri epilepsii, Mentálna subnorma), na teréne polymorfne abnormne štruktúrovanej osobnosti. Znalec uviedol, že jeho duševné poruchy a osobnostná patologická štruktúra ho vedie (motivuje) v konaní ku opakovanému podávaniu inadekvátnych (iracionálnych, nelogických) podnetov a podaní na štátne orgány a inštitúcie (od r. 2007 doposiaľ 223 oznámení na polícii). Z hľadiska psychiatrického je tak podľa menovaného znalca odôvodnené W. I. obmedziť ku spôsobilosti ku výkonu právnych úkonov, predovšetkým v tom zmysle aby jeho podania na štátne orgány, orgány vyššej územnej správy, miestnej samosprávy neboli akceptované, respektíve aby príslušné orgány jeho podania neakceptovali ako dôvodné, nie z ich podstaty, ale preto, že ich podania menovaným, vychádzajú z jeho patologickkej motivácie pre vyššie uvádzané duševné poruchy.

22. Prítomnosť duševnej poruchy u W. I. preukázal i znalecký posudok č. 368/2019 znaleckej organizácie forensic.sk (čl. 230-255), v ktorom znalecká organizácia dospela v závere k zisteniu, že W. I. trpí organickou poruchou osobnosti a mentálnou retardáciou ľahkého stupňa, ktoré sú trvalého charakteru, pričom majú vplyv na jeho správanie a konanie v rodine, v spoločnosti aj v každodennom živote. Znalecká organizácia uviedla, že sa v podstatných bodoch stotožňuje so závermi znaleckého posudku MUDr. O. č. 9/2017 s dodatkom. Znalecká organizácia nepredpokladá zlepšenie zdravotného stavu do budúcnosti, pri psychiatrickej liečbe je predpoklad iba čiastočne kladného dopadu na prípadné poruchy správania. Z posudku súd tiež zistil, že okrem iného sú u W. I. prvky kverulujúceho správania vychádzajúceho z jeho duševnej poruchy (dopady na spoločnosť a každodenný život), s ktorými je stotožnená aj jeho manželka (dopad na rodinu). Z psychiatrického hľadiska je podľa zistení v znaleckom posudku schopnosť W. I. robiť právne úkony obmedzená, pričom znalec odporučil obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v rozsahu samostatného vystupovania pred orgánmi činnými v trestnom konaní, orgánmi štátnej správy, či samosprávy.

23. Na pojednávaní dňa 22.1.2020 súd uskutočnil v zmysle ustanovenia § 244 CMP výsluch v konaní ustanoveného znalca, na ktorom znaleckou organizáciou určený MUDr. P. potvrdil (zápisnica čl. 265) skutočnosti uvedené v posudku. Doplnil, že by odporučal obmedzenie na konanie vo vzťahu k súdom a iným štátnym orgánom, keď pri formulácii v posudku vychádzali z najčastejších adresátov kverulácií. Naopak vo vzťahu k inštitúciám, kde kverulácie nesiahajú (napr. banky) to nie je potrebné. Pri výsluchu znalca sa súd zameril na otázku, aký vplyv majú produkované kverulácie na emočné prežívanie samotného W. I., pričom znalec predpokladá pri kveruláciách „negatívne ladenie emócií, ktoré nemá prvky podpory fungovania v bežnom živote, ale odkláňa ho opačným smerom“. Znalec dodal, že „každá odpoveď vnímaná W. I. ako negatívna, nevychádzajúca mu v ústrety, bude považovaná za hnací motor na ďalšie kverulovanie, čo bude donekonečna, pokiaľ bude vládajú fyzicky daný úkon vykonať“.

24. W. I. s obmedzením spôsobilosti na právne úkony počas celého konania nesúhlasil, do spisu adresoval početné podania, v ktorých žiadal spôsobilosť neobmedzovať. Súd uskutočnil výsluch menovaného (zápisnica z pojednávania dňa 23.11.2018 - čl. 209-211), pri ktorom W. I. podrobne popisoval konfliktné situácie so susedom, pričom bol od tejto témy len veľmi ťažko odkloniteľný, opakovane sa k nej i bez vyzvania vracal, kverulovanie, resp. neschopnosť riadneho a adekvátneho samostatného vystupovania pred súdom (v smere predmetu konania), často narúšajúce priebeh pojednávania, tak bolo badateľné i pre samotný súd z bežného ústneho prejavu menovaného.

25. Dňa 3.3.2020 W. I. doručil do spisu lekársku správu MUDr. T. zo dňa 17.2.2020 (čl. 291), psychiatricky, ktorá konštatovala u neho dobrú náladu, s pohotovosťou k dysforickým rozladám, bez známk psychózy, pričom zhodnotila, že je spôsobilý na právne úkony, s dodatkom, že do budúcnosti je to otázka na znalecké skúmanie. V závere konštatovala u menovaného mentálnu subnormu, stav stacionárny a poruchu osobnosti na báze epilept. zmien, celkový stav chronický (obdobný záver tiež v lekárskej správe MUDr. T. zo dňa 19.11.2009 čl. 213). Súd má za to, že táto súkromne zabezpečená lekárska správa je plne v smere v konaní vykonaného dokazovania, keď i z nej možno badať pochybnosti lekárky o plnej spôsobilosti menovaného na právne úkony v poznámke o budúcej potrebe znaleckého skúmania.

26. Na základe vykonaného dokazovania v zmysle ustanovení Civilného mimosporového poriadku (§ 243 ods. 1 CMP, § 244 CMP) tak súd dospel k záveru, že je potrebné W. I. obmedziť v jeho spôsobilosti na právne úkony v rozsahu uvedenom v bode I. rozhodnutia. Súd má za to, že obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, a to iba v smere obmedzenia samostatného vystupovania pred štátnymi orgánmi je výnimočným riešením prichádzajúcim do úvahy len v špecifických prípadoch, ktoré súd musí vždy individuálne posúdiť. Súd najmä zdôrazňuje, že takéto obmedzenie neprichádza do úvahy v prípade, ak by sa ním mala riešiť primárne ochrana verejného záujmu, t.j. ochrana štátnych orgánov pred prípadnými

početnými podaniami fyzickej osoby. Samotná skutočnosť, že osoba je diagnostikovaná ako osoba s prvkami kverulujúceho správania, by teda pre súd nebola dostačujúcou na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

27. Súd však v tomto prípade dospel k záveru, že uvedené obmedzenie je potrebné v záujme samotného W. I., a to z viacerých dôvodov. Ako je zrejmé z obsahu spisu, podania, či vyjadrenia W. I. (prepis zvukových nahrávok čl. 50-121, vyjadrenia v spise, napr. čl. 130-139) sú často nezrozumiteľnej a zároveň kverulujúcej povahy, opakovane sa v nich vracia k téme svojho suseda. Pri ústnom prejave je od témy suseda ťažko odkloniteľný, k téme sa vracia bez vyzvania, narúša bežný priebeh pojednávania. Ako uviedol pri výsluchu i znalec MUDr. P. (zápisnica čl. 265) "nejde ani tak o kvantitu jeho podaní, ako najmä o ich kvalitu". V konaní preukázané duševné poruchy (organická porucha osobnosti a mentálna retardácia ľahkého stupňa) majú tak u menovaného badateľný vplyv okrem kvantity produkovaných podaní (kverulácie) i na ich samotnú kvalitu. V zmysle vykonaného dokazovania má tak súd za to, že W. I. diagnostikované a v konaní preukázané duševné poruchy trvalého charakteru neumožňujú konzistentné vyhotovovanie takých podaní a také vystupovanie pred štátnymi orgánmi, ktoré by zásadne neznižovali možnosť reálneho vyhodnotenia jeho podaní ako relevantných. Je samozrejmé, že je povinnosťou štátnych orgánov vysporiadať sa riadnym a zákonným spôsobom s každým (ústnym, či písomným) podaním oprávnenej osoby (účastníka konania). V prípade nezrozumiteľnosti niektorých podaní zákon (napr. Civilný sporový poriadok) predpokladá spôsob, akým túto po poučení súdom odstrániť (§ 128,129 CSP). Samotná neprehľadnosť, či nie úplná zrozumiteľnosť niektorých podaní teda nie je problémom. Rovnako ako ani skutočnosť kverulovania, či početnosti, alebo opakovania podaní, sama osebe by nebola pre súd dôvodom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, keď štátne orgány sú povinné vysporiadať sa, i opakovane, s podaniami oprávnených osôb. V tomto konkrétnom prípade však súd vyhodnotil, že práve samotný charakter podaní (písomných či ústnych) - kombinácia kverulácie a kvality podaní, ovplyvnený duševnou poruchou menovaného, znižuje ich celkovú hodnovernosť (a to práve z dôvodu duševnej poruchy), čím znižuje celkové šance menovaného na úspech v konaniach, a teda nie je v jeho záujme, aby predkladanie formálnych podaní na vymenované inštitúcie (či vystupovanie pred nimi) bolo ponechané samostatne na jeho osobe. Súčasne vzhľadom na charakter poruchy by mohol byť menovaný v konaniach vystavený riziku ukladania poriadkových pokút v prípade neustráženia emočného náboja kverulácií, riziku úhrady trov konania v prípade podávania rôznych návrhov vyhodnotených ako nedôvodných, prípadne i riziku trestného stíhania.

28. Znalec formuloval tiež predpoklad, že samotné kverulovanie spôsobuje negatívne emočné prežívanie W. I. a jeho odklon od bežného každodenného života, a teda má negatívny dosah na jeho každodenné fungovanie, ako i fungovanie jeho rodiny. Následne každá ním negatívne vnímaná odpoveď, ktorou sa mu nevychádza v ústrety, je hnacím motorom ďalších kverulácií, čím vytvára nekončený cyklus, a to bez pozitívneho efektu v podobe objektívne relevantne vnímaných podaní. Obmedzením spôsobilosti na právne úkony v stanovenom rozsahu pritom menovaný nestratí možnosť vlastného uplatňovania práv, avšak toto uplatňovanie bude musieť byť vždy sprevádzané, a teda istým spôsobom dozorované a prispôbované posúdením jeho opatrovníka, za ktorého je ustanovená jemu blízka osoba. Z uvedených dôvodov súd pristúpil k obmedzeniu spôsobilosti W. I. na právne úkony, keď má za to, že je to potrebné na ochranu jeho práv a záujmov.

29. K námietke právneho zástupcu W. I. uvedenej v záverečnej reči, že prokurátor nemal vecnú legitímáciu na podanie návrhu, keď nie je na podanie takéhoto návrhu zo zákona oprávnený, súd uvádza, že uvedené oprávnenie prokurátora vyplýva z ustanovenia § 13 ods. 2 v spojení s § 23 ods. 2 CMP, keď v konaniach o spôsobilosti na právne úkony, nie je ustanovené, že by ich bolo možné začať iba na návrh, a teda ide o konania, ktoré možno začať i bez návrhu (a teda i návrhom prokurátora), ako i na návrh v zákone špecifikovaných subjektov.

30. Právny zástupca W. I. v záverečnej reči argumentoval, že konanie o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony je konaním, kde sa skúma schopnosť osoby realizovať právne úkony tak, ako to vyžaduje zákon, pričom toto konanie nie je o tom ako sa dotyčná osoba správa, ale o tom, či jej duševný stav umožňuje plnohodnotne robiť právne úkony. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že práve v konaní vykonaným dokazovaním bolo zistené, že menovaný síce je schopný vo všeobecnosti pred súdom a inými menovanými štátnymi orgánmi konať a vystupovať (písomnými a ústnymi podaniami), avšak samostatne nie plnohodnotne a adekvátne, s negatívnymi dôsledkami pre neho samého na viacerých úrovniach (hodnovernosť jeho podaní, zásah do jeho každodenného fungovania a fungovania jeho rodiny), čo viedlo súd k rozhodnutiu uvedenému vo výroku I. rozsudku s vyššie špecifikovaným odôvodnením.

31. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za nich ich zákonní zástupcovia.

32. Podľa § 27 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorého súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník. Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný fyzickej osoby ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka orgán miestnej správy, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 18 ods. 1)

33. Podľa § 272 CMP, súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ak tak ustanovuje osobitný predpis.

34. Podľa § 274 ods. 2 CMP, v uznesení, ktorým ustanovuje opatrovníka, súd vymedzí rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol opatrovník ustanovený.

35. V bode II. výroku rozsudku súd ustanovil W. I. v zmysle § 27 ods. 2 a 3 OZ za opatrovníka jeho brata U. I., ktorý je vzhľadom na ich rodinný vzťah, aj istú znalosť okolností prípadu najvhodnejšou osobou na prevzatie opatrovníckej funkcie. U. na pojednávaní dňa 10.7.2020 so svojím ustanovením do funkcie opatrovníka súhlasil, pričom súd nezistil žiadne prekážky, pre ktoré by uvedenú funkciu vykonávať nemohol a ustanovil ho za opatrovníka W. I. s tým, že vo výroku mu v zmysle § 274 ods. 2 CMP vymedzil rozsah opatrovníckych práv a povinností v súlade s účelom, na ktorý bol ustanovený.

36. O náhrade trov konania účastníkov (výrok III. rozsudku) rozhodol súd podľa § 52 CMP, keď rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

37. Vo výroku IV. rozsudku súd rozhodol o trovách vzniknutých štátu pri znaleckom dokazovaní v zmysle § 251 ods. 1 CMP, podľa ktorého tieto trovy platí štát.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Podanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.